

Ο κοινωνικός απολογισμός έρχεται να καλύψει -εν μέρει- τη συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη των επιχειρήσεων/Οργανισμών και ταυτόχρονα απαίτηση των συμμετόχων, για διαφάνεια και υπευθυνότητα στις πολιτικές και δράσεις τους (McAlister, Ferrell and Ferrell, 2002)

Ελένη Αποσπύρη,
Επίκουρη Καθηγήτρια
Οργανωσιακής
Επικοινωνίας
και Συμπεριφοράς
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο ρόλος του Κοινωνικού Απολογισμού στην επιχείρηση

Ο κοινωνικός απολογισμός δεν είναι αυτοσκοπός, ούτε μονόδρομος για μια επιχείρηση/Οργανισμό. Είναι η αρχή μιας αμφίδρομης επικοινωνιακής διαδικασίας, που βασικό στόχο έχει όχι απλά να ενημερώσει τους συμμετόχους/ενδιαφερομένους, αλλά να ανοίξει ένα διάδρομο ανατροφοδότησης και ενσωμάτωσης των θέσεών τους στην κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης.

Ο κοινωνικός απολογισμός δεν είναι ad hoc εργαλείο διαχείρισης κρίσης. Πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και να δείχνει την πρόοδο της επιχείρησης σε κοινωνικά θέματα με βάση το όραμα, τις αξίες, τις πολιτικές και τις πρακτικές της. Είναι εργαλείο διοίκησης που βοηθάει την επιχείρηση να μετρήσει το κοινωνικό της αποτύπωμα, να βρει τις αδυναμίες της και να βελτιώσει τις κοινωνικές της ικανότητες και δεξιότητες,

Βήματα της διαδικασίας και κριτήρια υλοποίησης

Ο κοινωνικός απολογισμός είναι μοναδικός για κάθε επιχείρηση/Οργανισμό στο βαθμό που η επιχείρηση/Οργανισμός είναι μοναδική/ός ως προς την ταυτότητα -μέγεθος, κλάδος κ.λπ.- και την οργανωσιακή του κουλτούρα. Παρ' όλα αυτά, δηλαδή ανεξαρτήτως Οργανισμού, ο κοινωνικός απολογισμός πρέπει να είναι το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας η οποία ακολουθεί μια δεδομένη σειρά βημάτων.

Ως προς αυτά, η διεθνής βιβλιογραφία (Waddock, 2000; Brownlie, M. 2005; www.bsr.org), συμφωνεί ότι θα πρέπει να είναι τα ακόλουθα:

- I. Η διαδικασία αρχίζει με τη δέσμευση της ανώτατης διοίκησης για υποστήριξη.
- II. Δημιουργείται επιτροπή κοινωνικού απολογισμού, η οποία ορίζει και το εύρος των θεμάτων του απολογισμού. Ορίζεται η μεθοδολογία, οι δείκτες και οι μετρήσεις που θα χρησιμοποιηθούν κατά την αξιολόγηση.
- III. Συλλέγονται τα σχετικά δεδομένα, τα οποία πρέπει να είναι κυρίως ποσοτικά και δευτερευόντως ποιοτικά.
- IV. Τα δεδομένα αναλύονται με επιστημονικές

μεθόδους ανάλυσης.

V. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης πιστοποιούνται από μια εξωτερική -ως προς την επιχείρηση- και ανεξάρτητη αρχή.

VI. Τα αποτελέσματα -με τη μορφή γραπτής αναφοράς- ανακοινώνονται στην επιτροπή απολογισμού, η οποία αφού τα εγκρίνει, τα επικοινωνεί στη διοίκηση και τους συμμετόχους/ενδιαφερομένους με τη μορφή του τελικού κειμένου.

Ο κοινωνικός απολογισμός πρέπει όμως να υλοποιείται και με βάση τα παρακάτω κριτήρια/προϋποθέσεις. Αυτά είναι ανεξαρτησία και επαγγελματισμός, επιστημονική επάρκεια και δείκτες, λεπτομερής σχεδιασμός, γνώση των δομών της επιχείρησης/Οργανισμού και εύρεση αποδείξεων.

Κόστη και προβλήματα

Ο κοινωνικός απολογισμός έχει οικονομικό κόστος και είναι μια χρονοβόρος διαδικασία. Αν γίνεται από εξωτερικούς αξιολογητές, μπορεί να δημιουργήσει αίσθημα ανασφάλειας και να αποσυντονίσει τους εργαζόμενους. Επειδή το κόστος συλλογής στοιχείων από εξωτερικούς αξιολογητές είναι μερικές φορές απογορευτικό, η συλλογή των στοιχείων συχνά γίνεται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις προβλήματα προκύπτουν από το γεγονός ότι τα στοιχεία δεν είναι επαληθευμένα. Άλλο ένα βασικό πρόβλημα του κοινωνικού απολογισμού είναι οι σχετικά νέοι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση. Μερικοί από αυτούς είναι αρκετά γενικοί και δεν είναι καλά προσαρμοσμένοι σε επιμέρους αγορές/κλάδους.

Επίσης, ο κοινωνικός απολογισμός μπορεί να αναδείξει προβλήματα τα οποία η επιχείρηση δεν είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει. Όλες οι επιχειρήσεις -μεγαλύτερες και μικρότερες- που έχουν προγράμματα κοινωνικής ευθύνης μπορούν να κάνουν κοινωνικό απολογισμό, όμως πρέπει να λαμβάνονται προσεκτικά υπόψη όλες οι ιδιαιτερότητες της επιχείρησης.